

ВИМІРЮВАННЯ РІВНІВ СФОРМОВАНОСТІ КУЛЬТУРИ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ МЕНЕДЖЕРА

У результаті здійсненого аналізу І. І. Комарова, С. О. Рябушко, Н. М. Стрельнікова, Ю. В. Кудінов, В. А. Лівенцова, Р. М. Фатихова, В. І. Зелений, В. І. Шевчук, О. О. Вишневська, О. О. Рембач) та осмислення особливостей професійного спілкування менеджера у структурі культури цього спілкування нами вирізнені відповідні компоненти.

Відповідно до обґрунтованих нами компонентів культури професійного спілкування менеджера вирізненні наступні критерії її сформованості: мотиваційно-особистісний, когнітивний, інформаційний, емоційний, операційно-діяльнісний, що дало можливість визначити рівні сформованості вказаної культури.

Низький. Оволодіння майбутніми менеджерами складниками культури професійного спілкування проходить у зв'язку з професійною необхідністю; низький рівень зацікавленості в спілкуванні породжує у них невміння вступати в контакт, відсутність вимогливості й поваги до партнера та принциповості у спілкуванні. Майбутні менеджери характеризуються низькими рівнями знань про професійне спілкування та його культуру, часто неадекватно сприймають та розуміють емоційний стан та поведінку партнерів; мають бідний словниковий запас та порушують норми мови. Вони не володіють технікою психофізичної саморегуляції та прийомами розрядки негативних емоцій й привернення уваги до себе; часто займають неадекватну позицію у ситуаціях професійного спілкування. Майбутні менеджери не проявляють ініціативу у вказаному спілкуванні та не вміють установлювати в ньому емоційний і діловий контакти, що значно ускладнює для них можливість впливати на стани, поведінку, наміри, установки, думки, рішення, активність партнерів зі спілкування.

Середній. Майбутні менеджери з бажанням оволодівають культурою професійного спілкування; недостатній рівень зацікавленості у спілкуванні ускладнює для них можливість вступу в контакт; знижує рівень вимогливості до себе й до партнера та рівень принциповості у спілкуванні. Майбутні менеджери характеризуються середніми рівнями знань з професійного спілкування та його культури; не завжди адекватно сприймають та розуміють емоційний

стан й поведінку партнерів та порушують норми мови; мають недостатній словниковий запас. Вони недосконало володіють технікою психофізичної саморегуляції та прийомами розрядки негативних емоцій і привернення уваги до себе; інколи займають неадекватну позицію у ситуаціях професійного спілкування. Майбутні менеджери рідко проявляють ініціативу у цьому спілкуванні, не завжди установлюють у ньому емоційний та діловий контакти, що не сприяє їх можливостям упливати на стани, поведінку, наміри, установки, думки, рішення, активність партнерів зі спілкування.

Високий. Майбутні менеджери з інтересом та бажанням оволодівають культурою професійного спілкування; їх зацікавленість у цьому спілкуванні сприяє встановленню контакту; їм також притаманні вимогливість до себе й до партнера та принциповість. Майбутні менеджери характеризуються високими рівнями знань з професійного спілкування та його культури; адекватно сприймають та розуміють емоційний стан й поведінку партнерів; володіють нормами мови та багатим словниковим запасом. Вони володіють технікою психофізичної саморегуляції та прийомами розрядки негативних емоцій й привернення уваги до себе; завжди займають адекватну позицію у ситуаціях професійного спілкування. Майбутні менеджери проявляють ініціативу у цьому спілкуванні; установлюють у ньому емоційний та діловий контакти, що дає їм можливість упливати на стани, поведінку, наміри, установки, думки, рішення, активність партнерів зі спілкування.

Розроблений нами підхід до вимірювання рівнів сформованості культури професійного спілкування менеджера використовувався на констатувальному та формуальному етапах проведеного експерименту.

Головко М. В., канд. пед. наук, доцент,
кафедра педагогіки та психології

ЯКІСТЬ ОСВІТИ ЯК ІСТОРИЧНО ЗУМОВЛЕНА КАТЕГОРІЯ ЧАСТКОВИХ ДИДАКТИК

Провідним методологічним принципом сучасної загальної середньої та вищої освіти є різнобічне забезпечення її якості. У сучасній дидактиці та методиках навчання як часткових дидактиках якість освіти розглядають як інтегровану категорію, якій властиві внутрішні та зовнішні характеристики. Серед найважливіших внутрішніх характеристик виокремлюють якість освітнього середо-